

INTERNATIONAL WEEKLY

№16

01.10.2015 – 16.10.2015

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG
FÜR DIE FREIHEIT

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	4
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	4
ПАРИЗЬКІ «ДОМОВЛЕНОСТІ»: РУХ ДО «ЗАМОРОЖУВАННЯ» КОНФЛІКТУ?	4
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	7
<i>04.10.2015. Президент назвав головні результати Паризького саміту «Нормандської четвірки»: Від припинення вогню – до перемир'я</i>	7
<i>13.10.2015. Петро Порошенко та Дональд Туск обговорили ситуацію на Донбасі та європейські перспективи України</i>	8
<i>13.10.2015. Президент провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Нідерландів</i>	8
<i>15.10.2015. В Україну приїхала група ЄС з протидії роспропаганді</i>	9
УКРАЇНА – НАТО	10
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	10
РОЗРОСТАННЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ЗМУШУЄ НАТО ПОСИЛЮВАТИ СВОЇ СХІДНІ РУБЕЖІ	10
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	13
<i>07.10.2015. Польща розпочала навчання українських військових інструкторів</i>	13
<i>12.10.2015. Парламентська асамблея НАТО ухвалила рішучу резолюцію на підтримку України</i>	13
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	13
<i>03.10.2015. НАТО розпочинає найбільші маневри з 2002 року</i>	13
<i>05.10.2015. Заява Північноатлантичної ради з приводу вторгнення російських літаків у повітряний простір Туреччини</i>	14
<i>08.10.2015. Міністри оборони країн НАТО здійснюють подальші кроки з посилення колективної оборони</i>	14
<i>11.10.2015. В НАТО закликали готуватися до посилення антиросійських санкцій</i>	14
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	16
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	16
ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДО КАЗАХСТАНУ: СТАВКА НА ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ З КРАЇНАМИ СНД І ЄАЕС	16
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	18
ООН	18
<i>12.10.2015. Глава МЗС України Павло Клімкін провів зустріч з Генсекретарем ООН Бан Кі-муном</i>	18
<i>12.10.2015. Україну вибрали непостійним членом Радбезу ООН</i>	18
<i>15.10.2015. 197-а сесія Виконради ЮНЕСКО ухвалила рішення «Моніторинг ситуації в Автономній Республіці Крим (Україна)»</i>	18
ОБСЄ	19
<i>09.10.2015. ОБСЄ зафіксувала невідведену важку зброю на підконтрольній «ДНР» території</i>	19
<i>12.10.2015. Генсек ОБСЄ: У місії немає доступу до всієї території Донбасу</i>	19
<i>15.10.2015. Бойовики заважають місії ОБСЄ контролювати кордон з РФ – звіт</i>	19

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ.....	20
07.10.2015. Польща розпочала навчання українських військових інструкторів	20
08.10.2015. Конгрес США прийняв законопроект про виділення Україні допомоги на \$300 млн.....	20
08.10.2015. Летальна допомога від США може надійти найближчим часом – Чалий	21
12.10.2015. Президент зустрівся з делегацією Конгресу США	21
09.10.2015. Президенти України та Казахстану обговорили плани щодо розширення співробітництва двох країн	22
09.10.2015. Спільна заява Президента України Петра Порошенка та Президента Республіки Казахстан Нурсултана Назарбаєва.....	22

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

ПАРИЗЬКІ «ДОМОВЛЕНОСТІ»: РУХ ДО «ЗАМОРОЖУВАННЯ» КОНФЛІКТУ?

На відміну від лютневого саміту «Нормандської» четвірки, який завершився публічним підписанням двох документів (Комплексу заходів з імплементації Мінських домовленостей, а також Декларації про підтримку цього Комплексу заходів), **за підсумками вересневого Паризького саміту не було оприлюднено жодного письмового підтвердження щодо досягнення тих чи інших домовленостей.** Це надало кожній із сторін можливості озвучувати лише ту частину домовленостей і в тому тлумаченні, що вони вважали зручними для себе.

Чи не єдина позиція, щодо якої озвучені переговірниками позиції співпали повністю, це **відведення від лінії фронту озброєння калібром до 100 мм.** Щоправда, відповідну домовленість було досягнуто ще за кілька днів до Паризького саміту – на зустрічі Тристоронньої контактної групи. Тож лідери «Нормандської» четвірки лише схвалили вже існуючі домовленості, що додало останнім політичної ваги, але не правової сили, адже відповідного документу підписано не було, і виконання російською стороною своєї частини домовленостей залишається питанням доброї волі, якої Росії традиційно бракує. Вже після Паризької зустрічі російсько-сепаратистські війська здійснили принаймні два обстріли українських позицій з важкої зброї, зафіксовані ОБСЄ, причому обстріл 13 жовтня між Авдіївкою та Спартаком призвів до загибелі українського військовослужбовця.¹

Щодо інших домовленостей – маємо суттєві різнотлумачення або ж заяви, публічно не підтверджені всіма сторонами переговорів.

Президент України заявив про домовленість **розширити діяльність місії ОБСЄ на всю територію т.зв. «ДНР» та «ЛНР», включаючи неконтрольовану ділянку українсько-російського кордону.**² Втім, публічно російська сторона відповідних гарантій не дала, хоча саме від неї залежить виконання таких домовленостей. Станом на 14 жовтня 2015 р. російсько-сепаратистські сили продовжували обмежувати доступ місії ОБСЄ до прикордонних пунктів.³ Втім, навіть якщо РФ і виконає згадані домовленості, то представники ОБСЄ отримають доступ лише для моніторингу ситуації на кордоні, але не контролю над ним, тож зупинити потік російських «добровольців» і техніки

¹ <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/14/7084833>.

² <http://www.president.gov.ua/news/obsye-povinno-mati-bezpereshkodnij-dostup-do-vsikh-okupovanih-36079>.

³ <http://www.osce.org/ukraine-smm/192446>.

до України вони ніяк не зможуть. **Що ж стосується питання відновлення українського контролю над кордоном, то за підсумками Паризької зустрічі стало очевидним лише те, що до кінця 2015 р. цього не відбудеться.**

Найбільше різнотлумачень викликали такі важливі питання Паризьких домовленостей, як **виведення російських військ та проведення місцевих виборів на окупованих територіях Донбасу**. Президент **Петро Порошенко заявив, що «вивід іноземних військ має відбутися зараз, без будь-якої прив'язки до виборів»**, і що ця позиція чітко підтверджена керівниками Франції та Німеччини.⁴ Міністр закордонних справ **Павло Клімкін**⁵ і заступник глави Адміністрації Президента **Костянтин Єлісєєв**⁶ **стверджують, що виведення «іноземних військ» є передумовою для проведення виборів на Донбасі**. Однак, **Франсуа Олланд та Ангела Меркель озвучили протилежну послідовність дій**: спочатку – проведення виборів на Донбасі, а вже потім – виведення «іноземних збройних формувань» з території України.⁷ У цьому контексті варто пригадати, що проведення виборів без виведення російських військ передбачалося і т.зв. «Планом Мореля», схваленим раніше Москвою, Вашингтоном, Берліном і Парижем.⁸ Тож прагнення української сторони проводити вибори на Донбасі лише після звільнення території від російських військ має небагато шансів на практичну реалізацію.

Не менш суперечлива ситуація і щодо питання дати і модальності проведення виборів на окупованих територіях. Єдине, що відомо достеменно, так це те, що **в Парижі сторони дійшли згоди щодо скасування сепаратистських «виборів», які ті планували на 18 жовтня й 1 листопада**. Версії щодо подальших дій суттєво різняться. Формально всі сторони визнали, що вибори мають відбутися за українським законодавством, проте Київ розуміє під цими словами участь у виборах всіх українських політичних сил, а також прийняття закону, який дозволить взяти участь у виборах переселенцям з окупованих територій.

Позицію російської сторони озвучив прес-секретар президента РФ Дмитро Пєсков: «...вести мову про вибори у відриві від інших відповідних пунктів мінських домовленостей таких, як політична реформа і амністія навряд чи доводиться. Безумовно, президент Путін не міг брати на себе якихось зобов'язань, тим більше не міг погоджуватися з якимись параметрами. Єдине, що президент пообіцяв, що протягом буквально декількох днів він дасть доручення проговорити ці питання з офіційними представниками ДНР і ЛНР».⁹ Про бачення Москви свідчать подальші заяви сепаратистів, що вони згодні перенести (не скасувати, а перенести) свої вибори, щоб Україна мала час проголосувати в другому читанні конституційні зміни щодо децентралізації, а також прийняті узгоджені з ними закони про вибори на Донбасі і про амністію.¹⁰

Очевидно, що **якщо ЄС і США погодяться на російський сценарій проведення виборів (який, власне, і ліг в основу «Плану Мореля»), то йтиметься не про вибори, а про легалізацію керованих з Кремля**

⁴ <http://www.president.gov.ua/news/prezident-nazvav-golovni-rezultati-parizkogo-samitu-normands-36083>.

⁵ <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/7/7083988>.

⁶ <http://www.president.gov.ua/news/kyelisyeyev-klyuchova-peredumova-demokraticnih-viboriv-na-d-36089>.

⁷ <http://www.ukrinform.ua/rubric-politycs/1892402-olland-i-merkel-poyasnili-chomu-minsk-2-prodovjit-diyati-i-u-2016-rotsi.html>.

⁸ <http://fpri.kiev.ua/?p=20516&lang=en>.

⁹ <http://www.vesti.ru/doc.html?id=2671036&cid=5>.

¹⁰ <http://dan-news.info/politics/data-vyborov-v-dnr-budet-zaviset-ot-vypolneniya-obyazatelstv-kievom-pushilin.html>.

режимів на Донбасі з метою зробити їх повноправними учасниками прямих переговорів із Києвом. Очевидно також і те, що якщо Захід погодиться закрити очі на **фейковість виборів**, то так само він погодиться і на **фейковий вивід російських військ**, замаскований нашиванням на них шевронів «народної міліції» Донбасу, а також на **фейкову передачу контролю над кордоном українській стороні** (а по факту – тій же «народній міліції» Донбасу).

Власне, нічого неочікуваного: Європа готова «заморозити» конфлікт на Донбасі, щоб отримати можливість повноцінно переключитися на проблему біженців і скасувати санкції проти РФ, які дратують чималу частину впливового європейського бізнесу. **Симптоматичною є заява президента Єврокомісії Жан-Клода Юнкера, сказана ним під час його візиту до Німеччини, що ЄС потребує кращих відносин із РФ, і «не може дозволити Вашингтону диктувати, якими мають бути наші відносини із Росією».**¹¹

Слід також відзначити, що в жовтні 2015 р. Рада ЄС вже зняла невелику частину санкцій проти Росії, а саме: виключила із санкційного списку компоненти ракетного палива, що використовується в рамках європейських космічних програм.¹² У даному випадку важливий не так обсяг знятих санкцій, як сам прецедент, адже насправді ЄС міг би знайти заміну російській участі для космічних програм, проте віддав перевагу цьому символічному жесту, який навряд чи випадково збігся в часі із Паризькою зустріччю.

Києву варто більш прагматично оцінювати рамки підтримки, на які він може розраховувати в Берліні та Парижі, й відповідним чином формувати як зовнішньополітичну, так і внутрішньополітичну стратегію. Адже формальне виконання Мінських зобов'язань цілком задовольняє Москву і може влаштувати Берлін та Париж, проте дуже ускладнює внутрішньополітичну ситуацію в Україні, адже від Києва вимагають не фіктивних, а реальних поступок у вигляді конституційних змін, легалізації сепаратистів та фінансування окупованих територій коштом держбюджету.

Якщо Берлін та Париж вважають, що ситуація в т.зв. «ДНР» та «ЛНР» достатньо безпечна, щоб проводити там вибори – Євросоюз мав би підкріпити свою переконаність відправленням повноцінної поліцейської місії ЄС, яка гарантувала би безпеку виборців і кандидатів. Якщо ж ЄС не наважується на таку місію – **потрібно припинити вимагати від Києва легалізації та прийняття на утримання керованих Москвою сепаратистів і шукати інші, реальні, але більш чесні по відношенню до України умови виходу з кризи.**

¹¹ <http://www.euractiv.com/sections/global-europe/junker-we-cant-let-eu-relations-russia-be-dictated-us-318364>.

¹² http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.263.01.0010.01.ENG.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ**04.10.2015. Президент назвав головні результати Паризького саміту «Нормандської четвірки»: Від припинення вогню – до перемир'я**

Президент України в інтерв'ю українським телеканалам повідомив підсумки зустрічі у «Нормандському форматі», яка відбулася між лідерами України, Франції, Німеччини та Росії 2 жовтня у Парижі та розкрив головні досягнення та нові виклики і загрози, які приніс цей саміт.

Головним результатом Паризького саміту Президент назвав «перехід від режиму припинення вогню, після відведення військ, після підвищення функції ОБСЄ – до режиму перемир'я».

«Це вже нові реалії і ми до цього йшли довгі півтора роки», – сказав Глава держави та додав, – «Це важливе досягнення, коли не гинуть українці, коли не стріляють». При цьому він зазначив, що будь-яке інше питання – політичне, гуманітарне, соціально-економічне, можна обговорювати лише тоді, коли ми маємо перемир'я.

Президент заявив, що «подаліші кроки, і ми починаємо вірити, що вони можливі, є повернення України на Донбас». Він наголосив, що «без виборів за українським законодавством, без політичного врегулювання, без виведення військ, без повернення українських ЗМІ, без повернення діяльності українських партій повернути український суверенітет на Донбас неможливо». «І я рішуче, як гарант Конституції, і як Президент України, буду боротися за кожний клаптик української землі. Перший – Донбас, далі – Крим», – сказав Петро Порошенко.

Президент наголосив, що головними темами обговорення в Парижі були терміни і кроки щодо прискорення і посилення імплементації Мінських угод. При цьому він відмітив, що «результати є надзвичайно переконливими», але зазначив, що «якщо будь-який пункт Мінських домовленостей не виконується, то є відповідальність – санкції, їх посилення і продовження». «Інших механізмів ми не маємо», – сказав він.

Також Президент детально пояснив суть суперечок, які виникали під час перемовин. За його словами існували деякі пропозиції, частина з яких могла бути прийнятою до уваги, частина – категорично не сприймалася українською стороною. Так, він заявив, що не дозволить, щоб тимчасово внутрішньо переміщені особи були позбавлені права голосувати на наступних місцевих виборах на Донбасі.

«Я як Президент цього не дозволю, бо це – українські громадяни, український «якір» Донбасу, і вони будуть голосувати на місцевих виборах на Донбасі, кому і як би не хотілося їх позбавити голосу. Я – гарант Конституції, я маю забезпечити їх конституційне право, і я нікому не дозволю на це право зазіхати», – заявив Петро Порошенко, коментуючи обговорення питання про вибори на Донбасі під час «Нормандської зустрічі» у Парижі.

Друга позиція під час обговорення цього питання стосувалася доцільності обмеження права участі українських політичних партій в місцевих виборах на Донбасі. Президент наголосив: «Цього не буде, і українські політичні сили будуть брати повноцінну участь у виборах на Донбасі».

Також, за словами Президента, українська сторона відстояла позицію, що умовою проведення демократичних виборів на Донбасі є повноцінна діяльність засобів масової інформації. «Ніяких виборів без повноцінної участі і висвітлення подій українськими ЗМІ бути не може. Бо це право українців на Донбасі знати правду», – сказав Президент.

Президент особливо наголосив на тому, що попри намагання «розкрутити» в російських засобах масової інформації та «п'ятою колоною» в Україні певні тези щодо нібито можливості амністії усіх без виключення бойовиків та можливості їх участі у виборах, нібито необхідності внесення змін до закону про особливий режим місцевого самоврядування і введення їх в дію до виборів, це не призвело до зміни позиції України та її партнерів під час переговорів.

«Українська делегація в Парижі спільно з партнерами України Німеччиною і Францією чітко наголосила про те, що жодних змін до Мінських домовленостей вноситися не буде», – сказав Петро Порошенко.

В інтерв'ю Президент також повідомив про головну загрозу, яка існувала перед Паризькою зустріччю, а саме – проведення незаконних, нелегітимних виборів до місцевих органів влади 18 жовтня і 1 листопада.

Глава держави пояснив, чому ідея цих виборів носила загрозливий характер: «Ми маємо досвід минулого року, коли підписані 5 та 19 вересня Мінські домовленості були зруйновані і знищені проведенням незаконних виборів. Всі пам'ятають, що почалося після проведення цих так званих виборів – відкриті військові дії, загибель сотень, тисяч людей, цивільних і військових», – зазначив Президент. Він наголосив, що це була велика ціна, яку заплатила Україна і яку заплатила Росія за цю авантюру. Тому, головна мета була не допустити незаконних фейкових виборів, які були оголошені та зафіксувати початок перемир'я.

Президент повідомив, що під час перемовин він висунув пропозиції, згідно з якими має бути відведена не лише важка зброя, яка була передбачена Мінськими угодами, а також танки, міномети, артилерія калібром менше 100 мм. та нагадав, що українській стороні вдалося

забезпечити підписання цієї угоди напередодні Паризького саміту, відповідно до якої передбачено 41 день на її виконання.

Ще одним результатом зустрічі в Парижі Президент назвав кардинальну зміну можливостей ОБСЄ – місія збільшує штат, збільшується територія, де представники ОБСЄ матимуть можливість безперешкодного доступу та перевірки. Президент також повідомив, що якщо раніше ОБСЄ мала можливість працювати лише в буферній зоні, тепер працюватиме на усій окупованій території, де матиме мандат перевірки. «Якщо хтось не допускає – це є порушення Мінських угод. І за порушення Мінських угод є чітка відповідальність. Нарешті, ОБСЄ повинна вже зараз мати доступ до неконтрольованої ділянки українсько-російського кордону», – акцентував увагу журналістів Глава держави.

При цьому він наголосив, що «вивід іноземних військ має відбутися зараз, без будь-якої прив'язки до виборів, про що чітко написано в Мінських домовленостях» та зазначив, що ця позиція чітко підтверджена керівниками Франції та Німеччини і про це повідомлено російській стороні.

Прес-служба Президента України

13.10.2015. Петро Порошенко та Дональд Туск обговорили ситуацію на Донбасі та європейські перспективи України

В ході телефонної бесіди Президент Петро Порошенко та Президент Європейської Ради Дональд Туск скоординували позиції напередодні засідання Європейської Ради в Брюсселі 15-16 жовтня.

Петро Порошенко поінформував Президента ЄР про ситуацію у Донецькій та Луганській областях та про актуальний стан імплементації Мінських домовленостей.

Сторони висловили занепокоєння інформацією про рішення ватажків незаконних збройних формувань перенести "вибори" в окремих районах Донецької та Луганської областей, зафіксувавши нові дати їх проведення. Підкреслювалося, що такі провокаційні кроки, так само як перешкоджання спостерігачам СММ ОБСЄ та недотримання термінів з відведення озброєння, є цілеспрямованим порушенням існуючих домовленостей.

Співрозмовники підтвердили прямий зв'язок чинності санкцій ЄС щодо РФ з повним виконанням нею Мінських домовленостей.

Глава держави наголосив, що Україна розраховує на подальше посилення ролі ЄС у деескалації конфлікту та стабілізації ситуації на Донбасі, враховуючи миротворчий потенціал та досвід Євросоюзу.

Петро Порошенко та Дональд Туск обговорили питання прискорення ратифікації Кіпром та Грецією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Окрему увагу було приділено прогресу України у виконанні зобов'язань в рамках Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС, а також початку імплементації з 1 січня 2016 року зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.

Прес-служба Президента України

13.10.2015. Президент провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Нідерландів

Президент Петро Порошенко провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Нідерландів Марком Рютте.

Президент України висловив співчуття родинам загиблих 17 липня 2014 року. Співрозмовники обговорили результати проведеного Радою технічного розслідування катастрофи літака МН17 авіакомпанії «Малайзійські авіалінії». У цьому зв'язку Петро Порошенко наголосив, що завершення та публікація результатів технічного розслідування є важливим кроком на шляху до пошуку та притягнення до відповідальності усіх винних у цьому жахливому злочині.

Президент України також підкреслив необхідність розробки та запровадження нових вимог ІКАО щодо заходів, які мають вживатися у випадках «гібридної» війни, анексії території та пов'язаної з цим терористичної діяльності.

Співрозмовники обговорили подальші спільні дії з метою створення оптимального механізму для забезпечення притягнення до відповідальності винних у трагедії літака «Малайзійських авіаліній». Вони домовилися, що остаточне рішення стосовно такого механізму буде ухвалено з урахуванням результатів кримінального розслідування, що здійснюється спільною групою за участі України, Нідерландів, Австралії, Малайзії та Бельгії.

Петро Порошенко і Марк Рютте також обмінялися думками стосовно актуальних питань двостороннього порядку денного, зокрема обговорили графік найближчих контактів на найвищому рівні, а також хід ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Марк Рютте запевнив у готовності продовжувати надавати підтримку Україні у відстоюванні її суверенітету і територіальної цілісності, а також привітав миротворчі зусилля Президента України в контексті виконання Мінських домовленостей.

Петро Порошенко подякував Прем'єр-міністра Нідерландів за запрошення здійснити візит до цієї країни до кінця поточного року.

Прес-служба Президента України

15.10.2015. В Україну приїхала група ЄС з протидії роспропаганді

До Києва приїхала група, яка працює в Європейській службі зовнішніх дії ЄС для протидії російській пропаганді. Про це повідомляє Представництво ЄС на своїй сторінці у Twitter. Як зазначають у дипломатичному відомстві, у Києві експерти провели зустріч з представниками українських медіа та профільних громадських організацій.

За даними Європради, вони також зустрічалися з представниками влади.

Як відомо, команда ЄС з протидії російській пропаганді повною мірою запрацювала у вересні. До обов'язків експертів входить комунікація і просування політики ЄС в рамках Східного партнерства; зміцнення засобів масової інформації та незалежності ЗМІ; підвищення потенціалу ЄС для передбачення та реагування на дезінформацію.

Європейська правда

УКРАЇНА – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

**РОЗРОСТАННЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ЗМУШУЄ НАТО
ПОСИЛЮВАТИ СВОЇ СХІДНІ РУБЕЖІ**

Політика умиротворення Росії, яку проводив Захід після війни РФ проти Грузії й анексії частини території останньої в 2008 р., мала наслідком посилення агресивного курсу Кремля, що в 2014 р. призвело до вторгнення в Україну. Так само **відсутність адекватної реакції Заходу на російську агресію проти України мала наслідком нову військову авантюру Кремля, цього разі – в Сирії**. При цьому, Росія демонструє все більшу зухвалість, наносячи удари по повстанцям, яких навчали інструктори зі США, порушуючи повітряний простір члена НАТО – Туреччини, а також обстрілюючи Сирію крилатими ракетами з Каспійського моря, демонструючи політичну волю застосовувати військову силу в тій формі і в тому масштабі, як Кремль вважатиме за потрібне.

Зважаючи на те, що російські ракети пролетіли через територію Ірану, Москва могла також мати намір продемонструвати цим кроком, що вона здатна, в разі необхідності, взяти Іран під свій військовий захист. Тож, імовірно, не випадково 10 жовтня 2015 р. Іран наважився провести, всупереч Резолюції Ради Безпеки ООН №1929, випробовування ракети середнього радіусу дії, яка може нести ядерний заряд. **За такої динаміки подій, скоро може виявитися нічого не вартою та ядерна угода по Ірану**, якою так пишається Барак Обама, і заради якої США пішли на поступки Росії по багатьом питанням світової політики.

Останнім часом впливові американські військові та лідери НАТО стають більш конкретними у своїх заявах щодо реальності російської загрози та необхідності реагувати на неї. **Генерал Джон Кін** під час слухань у Комітеті Сенату США зі збройних сил слушно відзначив, що **якщо діями Сполучених Штатів у протистоянні Росії і надалі керуватиме страх, то агресія РФ буде лише посилюватись, а наступними стануть країни Балтії та Східної Європи**.¹³ Існування загрози, що **Росія може спробувати пробити коридор суходелом до Калінінградського анклаву**, нещодавно публічно визнав **командувач силами США у Європі генерал Бен Ходжес**.¹⁴ **Генсек НАТО Єнс Столтенберг заявив, що порушення російськими військовими літаками турецького**

¹³ <http://ukrainian.voanews.com/content/senator-reed-weapons-production-in-ukraine/2998958.html>

¹⁴ <http://breakingdefense.com/2015/09/upgraded-radios-networks-needed-for-russian-challenge-troops-fine-lt-gen-hodges>.

повітряного простору «не виглядає як випадковість», відзначивши, що Альянс суттєво посилює свої сили реагування і має можливості, в разі потреби, оперативно розмістити їх в Туреччині.¹⁵

8 жовтня 2015 р., під час зустрічі в Брюсселі міністри оборони країн-членів Альянсу схвалили програму посилення Сил реагування НАТО, що, зокрема, передбачає збільшення чисельності таких сил до 40 тис. Міністри також домовилися створити ще два Інтеграційних підрозділи військ НАТО (NFIU) в Словаччині та Угорщині – на додачу до шести аналогічних штабів NFIU у Болгарії, Естонії, Латвії, Литві, Польщі та Румунії.

Крім того, в рамках згаданої брюссельської зустрічі міністрів оборони Альянсу, **Польща і США підписали угоду про розміщення американської військової техніки на території Польщі** (йдеться про понад 200 одиниць техніки). А міністр оборони Великобританії Майкл Феллон пообіцяв збільшити кількість ротаційного загону британських солдат в країнах Балтійського моря – Естонії, Латвії, Литві, Польщі (хоча загалом йдеться про невелику кількість солдат – близько сотні).

3 жовтні 2015 р. розпочалися **найбільші за останні десять років військові маневри НАТО Trident Juncture**, в яких беруть участь 36 тис. особливого складу, 130 літаків, 16 гелікоптерів, 60 кораблів та підводних човнів. Окрім членів НАТО, до навчань залучено 14 країн-партнерів, у т.ч. й Україну. Щоправда, навчання проходять на території Іспанії, Італії й Португалії, яким російське вторгнення явно не загрожує. У цьому сенсі більш наближеними до реальних географічних умов потенційного конфлікту є **польські військові навчання Dragon-2015**, що розпочалися 13 жовтня із залученням 7 тис. солдатів та 700 одиниць техніки, при участі військовослужбовців із США, Канади, Німеччини та Великобританії.

Втім, Москва судитиме про реальну готовність НАТО дієво відповісти на її агресивні дії не стільки за навчаннями Альянсу, як за тим, наскільки рішуче блок допомагає своїм партнерам, перш за все, Україні. Адже в Кремлі дуже добре знають різницю між потужністю військового ресурсу і наявністю політичної волі застосовувати силу на практиці. З останнім чинником у НАТО поки що значні проблеми, адже, на відміну від Росії, члени Альянсу не наважуються надавати рішучу військову підтримку своїм партнерам в Україні та Сирії.

Резолюція «Про солідарність з Україною», прийнята 12 жовтня 2015 р. під час осінньої сесії Парламентської асамблеї НАТО в Норвегії, закликає уряди і парламенти держав-членів Альянсу *«подвоїти зусилля для допомоги Україні в цей переломний момент»*, але йдеться лише про *«дипломатичну, політичну, фінансову, економічну, матеріальну та експертну допомогу»*, **не** про військову.¹⁶

Серед позитивів згаданої Резолюції слід відзначити наголос, що в процесі дипломатичного вирішення конфлікту *«не повинно бути поступок ні щодо територіальної цілісності України, ні щодо її невід'ємного права визначати власне місце в європейському та євроатлантичному порядку»*. Крім того, парламентарі країн НАТО закликали *«продовжувати політичний, дипломатичний і економічний тиск на Росію, доки Москва повністю не виконає свої зобов'язання за Мінськими угодами, не продемонструє переконливо свою готовність дотримуватися міжнародного права, і не припинить окупацію»*

¹⁵ http://www.nato.int/cps/en/natohq/opinions_123471.htm.

¹⁶ <http://www.nato-pa.int/Default.asp?CAT2=0&CAT1=0&CAT0=576&SHORTCUT=3960&SEARCHWORDS=422>,

українських територій, включно з Кримом». ¹⁷ Згадування Криму є особливо важливим з огляду на випадання кримської тематики з поля зору ЄС, що демонструє готовність скасувати санкції в обмін на «заморожування» конфлікту на Донбасі. До речі, члени української делегації, що брали участь у сесії Парламентської асамблеї НАТО, повідомили, що колеги з німецького Бундестагу намагалися внести до Резолюції низку вигідних Москві поправок, у т.ч. пропонували не згадувати в Резолюції анексію Криму.¹⁸

Що ж стосується допомоги озброєнням, то в цьому питанні Київ розраховує, перш за все, на **США, чий Конгрес прийняв у жовтні законопроект про оборонний бюджет на 2016 р. Законопроект дає Пентагону можливість виділити Україні допомогу на \$300 млн.**, включаючи розвіддані, навчання, безпілотники, засоби радіоелектронної боротьби, контрбатареїні радары, а також зброю смертельної дії – протитанкові системи, міномети тощо. Що саме отримає з цього набору Україна – буде залежати як від розвитку ситуації на Донбасі, так і від позиції Білого Дому, який поки що продовжує ігнорувати думки свого військового генералітету, послідовно втрачаючи позиції на світовій геополітичній шахівниці.

---

¹⁷ <http://www.nato-pa.int/Default.asp?CAT2=0&CAT1=0&CAT0=576&SHORTCUT=3960&SEARCHWORDS=422>,

¹⁸ <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/11/7084477>.

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ**07.10.2015. Польща розпочала навчання українських військових інструкторів**

30 військових інструкторів з України навчатимуться у вищих військових закладах Варшави та Познані.

У Польщі розпочався курс навчання для 30 військових інструкторів з України, повідомило у середу, 7 жовтня, міністерство оборони країни, на заяву якого посилається агентство дpa.

Молодші офіцери з України навчатимуться до 6 листопада у вищих військових навчальних закладах Варшави та Познані. Витрати на навчання розділять між собою польське міністерство оборони та НАТО.

Польща разом з Німеччиною, Великобританією, США та іншими членами НАТО бере участь у програмі Альянсу під назвою DEEP (Defense Education Enhancement Program). Одна з цілей програми – наближення стандартів української армії до стандартів НАТО.

Польща є одним із найбільших прихильників інтеграції України в західні структури. З часу анексії Криму Росією та початку конфлікту на Донбасі Варшава також виступає за більшу присутність НАТО на східному кордоні альянсу.

DW.COM

12.10.2015. Парламентська асамблея НАТО ухвалила рішучу резолюцію на підтримку України

9-12 жовтня 2015 р. у місті Ставангер (Королівство Норвегія) відбулась осіння сесія Парламентської асамблеї НАТО.

Від Верховної Ради України в сесії взяли участь народні депутати України І.Климуш-Цинцадзе (глава делегації), В.Чумак, А.Кожемякін, Ю.Береза, А.Левус, М.Найем, С.Ларін.

За підсумками осінньої сесії Парламентської Асамблеї НАТО було ухвалено Резолюцію "Солідарність з Україною".

Місія України при НАТО

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ**03.10.2015. НАТО розпочинає найбільші маневри з 2002 року**

Метою навчань Trident Juncture має стати перевірка бойової готовності Альянсу на тлі зростання військової активності Росії. Утім, у НАТО запевняють, що маневри не спрямовані проти РФ.

Війська країн-членів Північноатлантичного Альянсу розпочинають у суботу, 3 жовтня, навчання Trident Juncture. Вони мають стати найбільшими маневрами за понад десять останніх років, передає інформаційна агенція дpa. Навчання мають на меті випробувати здатність Альянсу діяти у відповідь на посилення військової активності Російської Федерації, що спостерігається останнім часом.

"Мета навчань – тренування наших сил, підвищення їхньої готовності, та переконатися, що наші союзники можуть бездоганно співпрацювати разом", – заявив генеральний секретар Альянсу Енс Столтенберг.

За словами офіційних представників НАТО, маневри не спрямовані проти Росії, навіть попри те, що через кризу в Україні нинішні відносини між Москвою та Заходом досягли найгіршого рівня з моменту завершення "холодної війни". "Теоретично, якби ми хотіли ескалації ситуації з Росією, ми могли б посунути ці навчання на схід Європи. Але ми цього не зробили", – зазначив ще на стадії планування навчань генерал-лейтенант Бундесверу Ріхард Россманіт.

Росію запросили спостерігати за перебігом

Практична фаза навчань триватиме, за планами, з 21 жовтня по 6 листопада на території Італії, Португалії та Іспанії та в акваторії Середземного моря й Атлантичного океану.

Згідно з повідомленням, до участі у маневрах залучать 36 тисяч військовослужбовців та цивільних осіб, 130 літаків, 16 гелікоптерів та 60 кораблів та підводних човнів. Окрім країн-членів НАТО, у навчаннях візьмуть участь представники 14 країн-партнерів та спостерігачів. До участі в спостереженні за перебігом маневрів запросили також і Росію.

Бундесвер представлятимуть загалом три тисячі військовослужбовців.

DW.COM

05.10.2015. Заява Північноатлантичної ради з приводу вторгнення російських літаків у повітряний простір Туреччини

Північноатлантична рада зібралася сьогодні для проведення консультацій щодо потенційних наслідків нещодавніх небезпечних військових дій Російської Федерації в Сирії і поблизу неї.

Члени Альянсу висловили глибоке занепокоєння з приводу накопичення російського війська в Сирії і особливо з приводу атак російських ВПС на Хаму, Хомс і Ідліб, які призвели до убивства мирних мешканців і не були спрямовані проти ІДІЛ. Члени Альянсу вимагають від Російської Федерації зосередити свої зусилля на боротьбі проти ІДІЛ і сприяти розв'язанню конфлікту політичними засобами.

Російські військові дії досягли ще більш небезпечного рівня у зв'язку з нещодавнім, 3 і 4 жовтня 2015 року, порушенням літаками СУ-30 і СУ-24 російських ВПС повітряного простору Туреччини в регіоні Хатай. Ці літаки вторглися в турецький повітряний простір попри чіткі, вчасні і неодноразові попередження з боку турецьких служб. Відповідно до процедури НАТО турецькі винищувачі були підняті в повітря у відповідь на це вторгнення і наблизились для ідентифікації порушника, після чого російські літаки залишили турецький повітряний простір.

Члени Альянсу висловлюють рішучий протест проти таких порушень суверенного турецького повітряного простору і засуджують таке вторгнення в повітряний простір НАТО і порушення його недоторканності. Члени Альянсу також вказують на надзвичайну небезпеку такої безвідповідальної поведінки. Вони вимагають від Російської Федерації припинити і не допускати повторення таких порушень, і негайно надати пояснення.

Члени Альянсу вимагають від Російської Федерації вжити усіх необхідних заходів для гарантування того, щоб такі порушення не повторювалися у майбутньому.

Безпека Альянсу неподільна і його члени висловлюють рішучу солідарність з Туреччиною. Ми і надалі будемо дуже уважно стежити за подіями на південно-східних кордонах НАТО.

NATO.int

08.10.2015. Міністри оборони країн НАТО здійснюють подальші кроки з посилення колективної оборони

У четвер (8 жовтня 2015 року) міністри оборони країн НАТО здійснили подальші кроки зі зміцнення колективної оборони Альянсу. «Ми посилаємо чіткий сигнал усім громадянам країн – членів НАТО: НАТО вас захистить. НАТО тут. НАТО готова», – сказав Генеральний секретар НАТО Енс Столтенберг.

Міністри переглянули хід виконання Плану дій у галузі готовності. Цей План, який був прийнятий лідерами країн НАТО на саміті в Вельсі минулого року, забезпечує готовність НАТО відповісти на виклики середовища безпеки, яке постійно і дуже швидко змінюється.

Вони дали зелене світло завершеній військовій концепції посилення Сил реагування НАТО, в тому числі її структурам командування і управління. «Ми вже маємо все необхідне для того, щоб зробити Сили реагування сильнішими, швидшими і більш спроможними», – сказав пан Столтенберг. Міністри домовилися створити ще два Інтеграційних підрозділи військ НАТО (NFIU), або невеличкі штаби в Угорщині і Словаччині. Шість інших NFIU були активовані у вересні в Болгарії, Естонії, Латвії, Литві, Польщі і Румунії. Генеральний секретар також вітав оголошення Німеччини про те, що вона очолить Передові сили підвищеного рівня готовності в 2019 році, і плани Великої Британії включити в ротацію більше військ і направити їх до країн Балтії і Польщі для участі в тренуваннях і навчаннях.

Міністри оборони також обговорили ситуацію в Сирії і нещодавні порушення повітряного простору Туреччини російськими літаками. Генеральний секретар закликав Росію «відігравати конструктивну роль в боротьбі проти ІДІЛ», – зазначивши, що НАТО виражає рішучу солідарність з Туреччиною. Вони також обговорили стан безпеки в Афганістані. Генеральний секретар сказав, що члени Альянсу цього року будуть приймати рішення про рівень військ і місце їх базування. Це буде робитися на основі детальної оцінки стану безпеки, яка очікується найближчим часом.

NATO.int

11.10.2015. В НАТО закликали готуватися до посилення антиросійських санкцій

Парламентська асамблея НАТО прийняла резолюцію "Солідарність з Україною", врахувавши всі поправки української делегації.

Про це на своїй сторінці у Facebook повідомив нардеп від БПП Мустафа Найєм.

"У нас це вийшло. Резолюція Парламентської асамблеї НАТО "Solidarity with Ukraine" була прийнята в повному обсязі, з урахуванням всіх правок і протестів української делегації", – зауважив він.

"Жоден аргумент колег з Бундестагу про те, що в документі не варто згадувати анексію Криму або видалити з тексту слова "Russian-backed separatist forces" (підтримувані Росією сепаратисти – Ред.) не були почуті", – наголосив депутат.

За його словами, німецька делегація була розгромлена виступами представників США, Франції, Польщі і в першу чергу України.

Водночас сайт ПА НАТО повідомляє, що в понеділок має бути прийнято резолюцію Комітету з економічних та безпекових питань Асамблеї, в якій буде вказано необхідність запровадити подальші економічні санкції проти Москви у випадку, якщо РФ не виконає свої зобов'язання за мінськими угодами.

Зокрема, у тексті заяви йдеться про те, що країни НАТО "мають бути готові посилити санкції, якщо Росія не буде дотримуватися своїх зобов'язань".

"Ми повинні продовжувати діалог. Двері не зачинені. У кінцевому рахунку, Росія сама вирішить, чи увійти їй в ці двері і почати співпрацю", – йдеться також у документі.

Українська правда

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ****ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДО КАЗАХСТАНУ: СТАВКА НА ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ З КРАЇНАМИ СНД І ЄВРАЗІЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО СОЮЗУ**

8-9 жовтня 2015 р. Петро Порошенко здійснив офіційний візит до Казахстану – найбільшого після Росії члена Євразійського економічного союзу (ЄАЕС) й одного з найбільш активних членів СНД. Президент України провів зустрічі з Президентом і з Прем'єр-міністром Казахстану.

За підсумками переговорів делегацій, Віце-прем'єр-міністр України Геннадій Зубко та Перший заступник Прем'єр-міністра Казахстану Бахитджан Сагінтаєв підписали **План дій Україна – Казахстан на 2015-2017 рр.**, в якому визначені ключові напрями двостороннього співробітництва на найближчі роки, перш за все, створення на території Казахстану спільних підприємств з виробництва нафтогазового обладнання, залізничної продукції, комунальної, дорожньо-будівельної та підйомно-транспортної техніки, гірничошахтного устаткування. Україна надасть технологічну допомогу для будівництва в Казахстані комбикормових заводів, елеваторних і зерноочисних комплексів, молочнотоварних ферм.¹⁹

Питання посилення двосторонніх економічних зв'язків з Казахстаном набуло особливої актуальності в контексті гібридної війни, яку веде проти України Росія, і яка включає своїм компонентом торговельні війни. Впродовж останніх років Москва послідовно закриває для України свій ринок, вводячи одну необґрунтовану заборону за іншою, і погрожуючи ще більше ускладнити доступ українських товарів до ринку країн ЄАЕС та СНД після 1 січня 2016 р., коли повноцінно вступить в силу Зона вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. У цьому контексті Києву важливо заручитися підтримкою Астани як одного з найбільш активних учасників обох пострадянських об'єднань і як важливого партнера, в торгівлі з яким Україна має позитивне сальдо.

Казахстан і Білорусь незадоволені діями Росії з обмеження торгівлі з Україною, оскільки мають значний інтерес до двосторонніх зв'язків із Києвом. Звісно, їх можливості впливати на прийняття рішень в рамках ЄАЕС та СНД обмежені диктатом Москви в цих організаціях, проте існують різні

¹⁹ <http://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-prezidenta-ukrayini-petra-poroshenka-ta-prezid-36109>.

механізми, що дозволяють обійти нав'язувані Росією торговельні «санкції», у т.ч. шляхом створення спільних українсько-білоруських та українсько-казахських підприємств, над чим Київ активно працює. Додаткові можливості відкриває і цьогорічне приєднання Казахстану до Світової організації торгівлі, адже посилення на вимоги СОТ дає Астані додаткові підстави ухилятися від запровадження нав'язуваних Росією обмежень проти українських товарів.

Президенти й урядовці України та Казахстану розглянули перспективи **розширення транспортної інфраструктури** для перевезення вантажів з Азії до Європи і навпаки територією Казахстану й України, в рамках китайської ініціативи відновлення «Шовкового шляху».

В Астані ДК «Укрспецекспорт» і ТОВ «Казахстанська авіаційна індустрія» підписали **угоди про співробітництво в авіаційній сфері**. Зокрема, йдеться про організацію на базі Авіаційно-технічного центру ТОО «КАІ» в Астані сервісного центру з технічного обслуговування і ремонту літаків ДП «Антонов», виробничу кооперацію з виготовлення комплектуючих до цих літаків. Сторони також домовились про розробку і виробництво безпілотних літальних апаратів цивільного і військового призначення; вирішили питання постачання, ремонту і технічного обслуговування авіаційних тренажерних комплексів.²⁰

Українська і казахська сторони обговорили питання **енергетичної співпраці**, зокрема, йшлося про налагодження **постачання казахського вугілля**, якого Україні бракує внаслідок окупації Росією частини Донбасу і втрати доступу до низки шахт. Розглядаються можливості постачання до України казахських нафтопродуктів, газового конденсату і уранового концентрату – транзитом через Азербайджан та Грузію.

Прикметним стало **привітання Петром Порошенком – Нурсултана Назарбаєва із 550-ю річницею створення Казахського Ханства**, яке український Президент назвав «символом казахської державності» та її історичних коренів²¹ – більш ніж прозорий натяк на нещодавні висловлювання Володимира Путіна, що держави Казахстан раніше не існувало. Казахстан, як і Білорусь, обґрунтовано занепокоєні небезпекою повторення на їх територіях кримського чи донецького сценаріїв, і цей чинник об'єктивно підштовхує їх до розширення співпраці з країнами Заходу, «вікном» до якого для них могла би стати Україна.

Перед Києвом стоїть складне завдання зберегти взаємовигідні економічні зв'язки із пострадянськими країнами та заручитися їх підтримкою в межах ЄАЕС та СНД, членів яких Росія змушує до запровадження обмежувальних заходів проти українських товарів. Черговий раунд такої боротьби розпочнеться із повноцінним вступом в силу Зони вільної торгівлі Україна-ЄС з 1 січня 2016 р. І хоча Білорусь та Казахстан не мають достатніх можливостей і політичної волі заблокувати антиукраїнські економічні рішення на рівні ЄАЕС та СНД, то у Києва є шанси принаймні мінімізувати втрати шляхом розширення механізмів співробітництва на двосторонньому рівні.

²⁰ <http://www.epravda.com.ua/news/2015/10/14/563190>.

²¹ <http://www.president.gov.ua/news/prezidenti-ukrayini-ta-kazahstanu-obgovorili-plani-shodo-roz-36108>.

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ**ООН****12.10.2015. Глава МЗС України Павло Клімкін провів зустріч з Генсекретарем ООН Бан Кі-муном**

12 жовтня ц.р. відбулася зустріч Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна з Генеральним Секретарем ООН Бан Кі-муном, в ході якої було обговорено низку питань щодо використання існуючих та створення нових механізмів залучення ООН до врегулювання ситуації на Сході України.

Міністр поінформував Генерального секретаря про хід переговорів, які відбуваються у рамках Нормандського формату, Тристоронньої контактної групи, а також про поточний стан виконання Мінських домовленостей та підготовки до проведення місцевих виборів у відповідності до міжнародних стандартів.

Було наголошено на неприпустимості створення проросійськими бойовиками перешкод у роботі Управління з координації гуманітарних питань ООН на території ОРДЛО, що спричинило протягом останніх місяців неможливість доставки та розподілу гуманітарних вантажів ООН та інших міжнародних організацій цивільному населенню.

Генеральний Секретар ООН Бан Кі-мун запевнив в повній підтримці територіальної цілісності та суверенітету України та висловив готовність збільшити присутність Організації з метою деескалації та стабілізації ситуації на Сході України.

Прес-центр МЗС України

12.10.2015. Україну вибрали непостійним членом Радбезу ООН

Україну обрали непостійним членом Ради Безпеки ООН на 2016-2017 роки. За це проголосували 177 країн зі 193 членів Генасамблеї ООН.

Україна вже тричі обиралася до складу непостійних членів Радбезу ООН, останній раз у 2001-2002 рр.

Раніше глава МЗС Павло Клімкін заявив, що позиція Києва під час роботи Радбезу "точно не буде примирливою" щодо Росії, яка, є постійним членом цього органу.

"Обрання до Ради Безпеки є особливо важливим для нас на тлі російської агресії. Вперше ми отримали абсолютно унікальну ситуацію, яку не можна було уявити, що постійний член Радбезу – це агресор, що веде гібридну війну проти України", – сказав Клімкін.

Крім України статус непостійного члена Радбезу ООН також отримали Японія, Єгипет, Сенегал та Уругвай. Нові непостійні члени Радбезу почнуть виконувати свої обов'язки 1 січня 2016 року, замінивши собою Чад, Чилі, Йорданію, Литву та Нігерію.

До Ради Безпеки ООН входять 15 країн. Постійними членами організації є лише п'ять із них: Велика Британія, Китай, Росія (як правонаступниця СРСР), США та Франція. Вони також мають право вето під час голосування.

Європейська правда

15.10.2015. 197-а сесія Виконавчої ради ЮНЕСКО ухвалила рішення «Моніторинг ситуації в Автономній Республіці Крим (Україна)»

14 жовтня 2015 р. в рамках 197-ої сесії Виконавчої ради ЮНЕСКО (07-22 жовтня 2015 р.) на засіданні Комісії з питань програми та зовнішніх зносин було ухвалено ініційоване Україною, у співавторстві з 12 країнами-членами цього керівного органу Організації, рішення «Моніторинг ситуації в Автономній Республіці Крим (Україна)». Проект рішення письмово підтримали 26 з 28 членів ЄС (крім Мальти та Хорватії), а також Канада, Норвегія, США, Туреччина, Швейцарія та Японія. Документ було представлено на розгляд Виконавчої Головою Меджлісу кримськотатарського народу, Народним депутатом України Рефатом Чубаровим.

У ході дискусії на підтримку України виступили США та Швеція, які оцінили документ як конструктивний і спрямований на конкретну діяльність щодо забезпечення на півострові прав людини у сферах компетенції ЮНЕСКО. Було висловлено беззастережну підтримку положень, на яких базується позиція ООН з питання АРК, викладена у резолюції Генеральної асамблеї ООН 68/262 від 27 березня 2014 р. Крім того, було оприлюднено спільну позицію Євросоюзу з цього питання з високою оцінкою практичного характеру ініційованого Україною рішення. Опонентом виступила Росія з традиційними аргументами щодо неприпустимості політизації діяльності ЮНЕСКО та втручання у справи суверенних держав. «Проти» проголосували 4 країни: РФ, Індія, КНР, Куба.

Зазначене рішення містить низку нових елементів, покликаних забезпечити безпосереднє залучення ЮНЕСКО, включно із конвенційними органами Організації, до моніторингу ситуації в АРК та м.Севастополь у межах мандату ЮНЕСКО. Документ передбачає продовження збору та

аналізу відповідних даних з усіх наявних джерел, а також розробку, за сприяння Генерального директора ЮНЕСКО, механізмів спостереження за становищем на півострові. Ухвалене рішення передбачає також звітування Гендиректора на засіданні 199-ї сесії Виконради про здійснену роботу та плановану діяльність ЮНЕСКО з цього питання.

Прес-центр МЗС України

ОБСЕ

09.10.2015. ОБСЕ зафіксувала невідведену важку зброю на підконтрольній "ДНР" території

Безпілотники моніторингової місії зафіксували танки та гаубиці в місцевості поблизу лінії розмежування, контрольованій бойовиками так званої "ДНР".

Безпілотники Спеціальної моніторингової місії Організації з безпеки і співробітництва в Європі (СММ ОБСЕ) зафіксували важке озброєння на підконтрольній бойовикам території поблизу лінії розмежування в зоні конфлікту на Сході України. Про це йдеться у звіті місії, оприлюдненому на сайті організації в четвер, 8 жовтня. "Безпілотні літальні апарати СММ продовжили спостерігати порушення спеціальних ліній розмежування – присутність важкого озброєння в контрольованих "ДНР" районах", – вказано у звіті.

Поблизу села Сонцевого за 60 кілометрів на північний схід від Маріуполя безпілотники зафіксували 12 бойових танків, біля Мічуріного (56 кілометрів на північний схід від Маріуполя) – три танки, а поблизу Козлівки, розташованої за 42 кілометри на схід від Маріуполя, – чотири самохідні гаубиці "Гвоздика" калібром 122 міліметри, зазначається в повідомленні.

У четвер, 9 жовтня, спостерігачі продовжать перевірку відведення важкої зброї сторонами конфлікту, зокрема відведені українською стороною танки на відповідність заявленій кількості та заводські номерні знаки, повідомив у ранковому зведенні на Facebook прес-центр Антитерористичної операції.

ОБСЕ оцінює ситуацію з відведенням важких озброєнь як незадовільну, заявив напередодні заступник глави місії ОБСЕ в Україні Александер Гуг. За його словами, деяких видів озброєнь немає на майданчиках для відведення, також спостерігачі фіксують переміщення важкої техніки у тих місцях, де вона не повинна перебувати.

DW.COM

12.10.2015. Генсек ОБСЕ: У місії немає доступу до всієї території Донбасу

Генеральний секретар ОБСЕ Ламберто Заньєр заявив, що спостерігачі місії не мають доступу до всієї території Донбасу.

Про це він повідомив в інтерв'ю газеті "Коммерсант".

"На жаль, ми досі не можемо потрапити на всю територію, яку охоплює наш мандат. З труднощами, пов'язаними з доступом в Донецьку та Луганську області, останнім часом зіткнувся і ряд гуманітарних організацій, таких як Управління ООН з координації гуманітарних питань та Управління Верховного комісара ООН у справах біженців", – розповів він.

Він також зазначив, що члени місії "регулярно не можуть потрапити на кордон з Російською Федерацією і продовжують стикатися з перешкодами при створенні нових баз для наших спостерігачів на сході України, щоб забезпечити моніторинг, необхідність в якому зростає в умовах режиму припинення вогню".

Заньєр додав, що також спостерігачі повідомляли про випадки обмеження їх свободи пересування і на західній стороні.

Українська правда

15.10.2015. Бойовики заважають місії ОБСЕ контролювати кордон з РФ – звіт

Представники "ДНР" і "ЛНР" заважають спостерігачам місії ОБСЕ здійснювати контроль у прикордонних з Російською Федерацією районах Донбасу.

Як повідомляється у звіті СММ ОБСЕ за 14 жовтня 2015 року, оприлюдненому в четвер ввечері, озброєні люди на непідконтрольній українському уряду території Луганської області як і раніше заважають СММ здійснювати контроль більшості прикордонних районів з Російською Федерацією.

Крім того, місії відмовлено в проїзді на підконтрольному "ДНР" контрольно-пропускному пункті "Зайченко" (26 км на північний схід Маріуполя).

"Озброєні люди на пропускному пункті заявили, що вони не мають повноважень, щоб дозволити перехід СММ", – сказано у звіті.

Що стосується відводу важкого озброєння, то моніторингова місія отримала повідомлення від представників "ЛНР" про планове виведення мінометів калібром до 120 мм, в тому числі у

відповідності з додатком до мінських угод. Як повідомляється, безпілотник СММ ОБСЄ помітив у полі на південь від підконтрольного "ДНР" Донецька дві самохідні гаубиці калібром 152 мм.

У районах за межами ліній виводу озброєння в Луганській області спостерігачі СММ помітили пересування військової техніки: 12 самохідних гаубиць (2С1) і 24 бойових танків (Т-64) в напрямку тренувального майданчика так званої "ЛНР" недалеко підконтрольних "ЛНР" населених пунктів Успенка і Мирне (25 і 28 км на південний захід від Луганська, відповідно), – йдеться у звіті.

Крім того, спостерігачі оглянули три зони очікування для відведеного важкого озброєння "ДНР", місцерозташування яких відповідало лінії відводу озброєнь. У двох зонах очікування СММ зазначила, що вся раніше записана зброя перебувала на своїх місцях.

У третій зоні очікування, три раніше записаних артилерійських прилади ДЗО калібром 122-мм були відсутні, а замість них було три гармати з іншими серійними номерами. "Одна протитанкова гармата (100-мм МТ-12 "Рапіра") зникла безвісти", – йдеться в повідомленні.

СММ також оглянула чотири зони очікування для відведеного важкого озброєння Збройних сил України, місце розташування яких відповідало лінії відводу. У трьох зонах очікування спостерігачі зауважили, що вся раніше записана зброя перебувала на своїх місцях.

Разом з тим, спостерігачі виявили, що в одній із зон відстою українського важкого озброєння 11 самохідних гаубиць калібром 152-мм ("Акація"), які були там станом на 2 жовтня, все ще відсутні. Також СММ зазначила, що була відсутня одна додаткова самохідна гаубиця.

Українська правда

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

ПОЛЬЩА

07.10.2015. Польща розпочала навчання українських військових інструкторів

30 військових інструкторів з України навчатимуться у вищих військових закладах Варшави та Познані.

У Польщі розпочався курс навчання для 30 військових інструкторів з України, повідомило у середу, 7 жовтня, міністерство оборони країни, на заяву якого посилається агентство дпа.

Молодші офіцери з України навчатимуться до 6 листопада у вищих військових навчальних закладах Варшави та Познані. Витрати на навчання розділять між собою польське міністерство оборони та НАТО.

Польща разом з Німеччиною, Великобританією, США та іншими членами НАТО бере участь у програмі Альянсу під назвою DEEP (Defense Education Enhancement Program). Одна з цілей програми – наближення стандартів української армії до стандартів НАТО.

Польща є одним із найбільших прихильників інтеграції України в західні структури. З часу анексії Криму Росією та початку конфлікту на Донбасі Варшава також виступає за більшу присутність НАТО на східному кордоні альянсу.

DW.COM

США

08.10.2015. Конгрес США прийняв законопроект про виділення Україні допомоги на \$300 млн

Сенат Конгресу Сполучених Штатів Америки прийняв законопроект, що передбачає можливість початку поставок Вашингтоном зброї Україні. Про це повідомляють "Українські новини".

Ідеться про законопроект про витрати на оборону в 2016 фінансовому році, що почався 1 жовтня. У нього включені положення, що стосуються надання військової допомоги Україні. Загальний обсяг асигнувань на військові потреби в даному документі встановлений на рівні в \$612 млрд. Раніше даний законопроект був схвалений палатою представників Конгресу.

Документ не зобов'язує, але наділяє главу Пентагону Ештона Картера при координації дій з держсекретарем США Джоном Керрі правом використовувати \$300 млн на надання Києву "належного сприяння у сфері безпеки та розвідки".

Мається на увазі передача Україні "розвідувальної інформації в режимі реального часу" або близькому до нього і так зване "смертоносне сприяння", тобто поставки протитанкової зброї, мінометів, систем, які обслуговуються в бою розрахунком/екіпажем, а також боєприпасів до них, гранатометів, стрілецької зброї.

Крім того, можуть бути передані контрбатареїні радары, "безпілотні тактичні системи спостереження з повітря", захищені засоби зв'язку та засоби радіоелектронної боротьби. Також з зазначеної суми дозволено витратити кошти на навчання "збройних сил та інших сил безпеки уряду України".

Українська правда

12.10.2015. Президент зустрівся з делегацією Конгресу США

Президент Петро Порошенко провів зустріч з делегацією Конгресу США у складі senatorів Джин Шахін, Ричарда Дурбіна та Елізабет Воррен.

Глава держави висловив вдячність senatorам за послідовну підтримку України у справі надання важливої допомоги з протидії російській агресії та подолання економічних викликів.

Президент поінформував американську сторону про ситуацію на Донбасі, зокрема про припинення вогню та досягнення домовленостей щодо скасування псевдовиборів. Однак, наголосив Петро Порошенко, на жаль, немає інших позитивних сигналів та результатів, зокрема щодо забезпечення повного доступу інспекторів СММ ОБСЄ та звільнення заручників і незаконно ув'язнених, включно з Надією Савченко та Олегом Сенцовим. Він також засудив нові плани ватажків так званих ДНР/ЛНР щодо проведення місцевих псевдовиборів у 2016 році. За словами Президента, дата місцевих виборів буде визначена після ухвалення Верховною Радою України відповідного закону на основі українського законодавства та з урахуванням стандартів ОБСЄ/БДПЛ. «Чергові фантазії та шантаж бойовиків можуть обернутися новими санкціями для Москви», – попередив Глава держави.

У цьому зв'язку Петро Порошенко закликав США спільно з партнерами в Європі докласти всіх зусиль для забезпечення чіткого та неухильного виконання Мінських домовленостей Росією та бойовиками. «Кремль має зрозуміти, що за порушення Мінських домовленостей та режиму припинення вогню доведеться заплатити ще більшу ціну. Трансатлантична солідарність та реакція мають бути ефективними», – підкреслив Петро Порошенко.

Senatorи привітали останні кроки щодо деескалації ситуації на Донбасі, передусім досягнення режиму припинення вогню та поступове відведення озброєнь від лінії розмежування, та висловили сподівання на повне виконання всіх домовленостей російською стороною.

Петро Порошенко обговорив з senatorами можливості активізації українсько-американської співпраці у питаннях посилення обороноздатності України, стабілізації економічної ситуації в країні, а також впровадження внутрішніх реформ, у тому числі в рамках реалізації стратегії боротьби з корупцією.

Президент поінформував про втілення реформ, зокрема реформування прокуратури та судової системи. Senatorи наголосили на важливості того, що люди мають відчутти перші результати реформ та демократичних перетворень.

Прес-служба Президента України

08.10.2015. Летальна допомога від США може надійти найближчим часом – Чалий

У разі підписання президентом США закону про оборонний бюджет на 2016 рік, який Конгрес прийняв у середу, допомога для України на суму \$ 300 млн може надійти вже найближчим часом.

Про це заявив Надзвичайний і Повноважний посол України в США Валерій Чалий, передає "Укрінформ".

"Це дійсно наступний важливий крок для поглиблення взаємодії та військово-технічного співробітництва з Україною, і ті \$ 300 млн, за які відбувалася боротьба, це важлива цифра", – зазначив він.

Чалий нагадав, що спочатку в проекті бюджету фігурувала цифра \$ 200 млн для України, потім була збільшена ще на \$ 100 млн.

"Кожні десять мільйонів – це додаткові протитанкові засоби, контрартилерійські радары", – підкреслив дипломат, зазначивши, що "300 млн – це дуже хороший результат".

При цьому посол зазначив, що вперше на законодавчому рівні в США прописана можливість отримання Україною летальної зброї.

"Ми говоримо про ту зброю, яка може бути застосована у разі продовження Росією наступальної операції в Україні", – додав Чалий.

За його словами, також закон передбачає надання нелетального обладнання. Зокрема, мова йде про контрбатареїні радары, які український посол назвав дуже важливим елементом.

"За статистикою, приблизно 85% всіх загиблих – це результат саме від атак артилерії. Тому сьогодні такі засоби (контрбатареїні радары) збережуть життя воїнам у разі подальших наступальних дій агресора", – заявив Чалий.

Чалий також підкреслив важливість надання Україні розвідувальних даних в режимі реального часу, проведення навчань з українськими силами, що припускає серед іншого проголосований Конгресом документ.

"Визначені законом суми підуть саме на це. Коли це станеться? Мова йде про фінансовий 2016 рік – в принципі, незабаром, найближчим часом це може використовуватися", – зазначив дипломат.

У випадку, якщо президент Обама все ж накладе обіцяне вето на закон і поверне його законодавцям, існує велика ймовірність, що пункт про багатомільйонну допомогу Україні в ньому залишиться.

"У нас потужна підтримка в Конгресі, і робота постійно триває", – зазначив Чалий.

Українська правда

КАЗАХСТАН

09.10.2015. Президенти України та Казахстану обговорили плани щодо розширення співробітництва двох країн

У Астані відбулась зустріч Президента України Петра Порошенка та Президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва у форматі «віч-на-віч».

На початку зустрічі Петро Порошенко подякував Нурсултану Назарбаєву за чітку, тверду позицію Казахстану щодо підтримки територіальної цілісності та суверенітету України на міжнародній арені. «Ціную Ваші зусилля щодо підтримки встановлення миру в Україні. Знаю, що для Вас це дуже важливе питання. Ціную Вашу позицію», – сказав Глава держави.

Глава Української держави подякував за запрошення відвідати з візитом Казахстан, який упродовж багатьох років є для України надійним партнером. «Наші країни пов'язують торговельно-економічні, соціальні та інші зв'язки. Ми вдячні, що українці відчувають себе у Казахстані як вдома», – наголосив Президент.

Президент зазначив, що Україна зацікавлена у розвитку всебічної співпраці з Казахстаном – у торговельно-економічній, енергетичній, гуманітарній та інших сферах. Глави держави наголосили на значному потенціалі двостороннього співробітництва, особливо – у сферах енергетики, космосу, машинобудування, культурних зв'язків. Президент висловив сподівання, що сьогодні буде обговорено план дій на найближчі роки.

Петро Порошенко також привітав Нурсултана Назарбаєва із державним святом – 550-ю річницею створення Казахського Ханства. «Це дуже важливе свято, символ казахської державності та історичних коренів Вашої держави», – зазначив Президент.

Переговори продовжилися у розширеному складі.

Прес-служба Президента України

09.10.2015. Спільна заява Президента України Петра Порошенка та Президента Республіки Казахстан Нурсултана Назарбаєва

8-9 жовтня 2015 року на запрошення Президента Республіки Казахстан Н.А.Назарбаєва Президент України П.О.Порошенко здійснив офіційний візит до Республіки Казахстан.

В ході переговорів, які пройшли в дружній атмосфері, Глави двох держав докладно обговорили ключові питання українсько-казахстанських відносин, обмінялися думками щодо актуальних проблем регіонального і міжнародного порядку денного.

Президенти України та Республіки Казахстан висловили готовність до подальшого поглиблення українсько-казахстанських відносин у політичній, торговельно-економічній, науково-технічній, культурно-гуманітарній та інших сферах на засадах дружби та взаємоповаги.

Глави держав підтвердили прихильність України та Республіки Казахстан фундаментальним принципам міжнародного права, поваги до суверенітету і територіальної цілісності держав, зафіксованим у засадничих документах ООН, ОБСЄ.

В цьому зв'язку Глави держав відзначили єдину позицію щодо необхідності реалізації в повному обсязі Мінських домовленостей 2014–2015 років і привітали спрямовані на це підсумки зустрічі «Нормандської четвірки» від 2 жовтня в Парижі.

Лідери двох країн підкреслили необхідність поглиблення взаємодії в інтересах забезпечення миру і безпеки у рамках універсальних та регіональних організацій, подальшої консолідації міжнародних зусиль у боротьбі з міжнародним тероризмом, організованою злочинністю і незаконним обігом наркотичних засобів.

Глави держав засвідчили готовність до розширення співпраці за всіма напрямками, що становлять взаємний інтерес.

Президенти наголосили, що значна активізація торговельно-економічного співробітництва є одним із головних завдань двосторонніх відносин. Підтверджено, що пріоритетними для розвитку взаємовигідної співпраці є такі галузі, як паливно-енергетична, сільськогосподарська,

енергетична, транспортна, гірничошахтна, агропромислове машинобудування, створення інфраструктурних об'єктів, авіаційна, космічна та інші сфери.

У цьому контексті дана висока оцінка підсумкам 12-го засідання спільної Міждержавної українсько-казахстанської Комісії з економічного співробітництва, яке відбулося 16 липня 2015 року в м. Києві.

Визначено, що основним напрямом двосторонньої співпраці стане організація на території Республіки Казахстан спільних підприємств з виробництва нафтогазового обладнання, залізничної продукції, комунальної, дорожньо-будівельної та підйомно-транспортної техніки, гірничошахтного устаткування. Українська сторона надасть технологічне сприяння в будівництві на території Республіки Казахстан комбикормових заводів, елеваторних і зерноочисних комплексів, молочнотоварних ферм.

Президенти привітали проведення в рамках візиту українсько-казахстанського бізнес-форуму та відзначили важливість налагодження коопераційних зв'язків між підприємствами і компаніями обох країн, у тому числі в рамках розширення міжрегіонального співробітництва, а також взаємодії у багатосторонніх форматах.

Лідери обох країн відзначили важливість і актуальність тематики Міжнародної виставки ЕКСПО-2017 – «Енергія майбутнього», що має сприяти взаємному збагаченню технологій у сферах енерговиробництва та енергозбереження.

Обговорюючи перспективи взаємної торгівлі, Сторони відзначили, що приєднання Республіки Казахстан до СОТ створює сприятливі передумови для збільшення двостороннього товарообігу.

Президент Республіки Казахстан підтримав ініціативу України щодо приєднання до діалогового Форуму «Азія – Європа» (ASEM). Відзначено, що здійснення цього кроку надасть новий імпульс співробітництву між Європою та Азією, сприятиме сталому розвитку всіх учасників форуму та підтримці стабільності у світі.

З метою подальшого зміцнення історичних зв'язків між двома народами, Глави держав всіляко заохочують розвиток культурно-гуманітарної взаємодії між відповідними організаціями, діячами культури і мистецтв, навчальними закладами, а також мають намір сприяти активізації співробітництва в сферах освіти і науки, культури і мистецтва, туризму і спорту.

За підсумками переговорів на вищому рівні було підписано План дій Україна – Казахстан на 2015-2017 роки («Дорожня карта – 5»), в якому визначені ключові вектори двосторонньої співпраці на найближчу перспективу.

Президент України П.О.Порошенко висловив глибоку вдячність Президенту Республіки Казахстан Н.А.Назарбаєву за виявлену до української делегації гостинність, теплий і дружній прийом та запросив Президента Республіки Казахстан відвідати Україну з візитом у зручний для нього час. Запрошення було з вдячністю прийнято.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО

Президент Республіки Казахстан Нурсултан НАЗАРБАЄВ

Астана, 9 жовтня 2015 року.

Прес-служба Президента України